

Motion till riksdagen 2013/14:Ub323

av **Annelie Enochson (KD)**

Hemundervisning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort kravet på synnerliga skäl och återställa lagformuleringen till motsvarande lagen från 1985.

Motivering

I den nya skollagen som fastställdes i riksdagen 2011 begränsas kommunernas möjlighet att ge tillstånd för hemundervisning. Förhållandet har redan tidigare präglats av att kommunerna tillämpat möjligheten restriktivt då extremt få har beviljats ett sådant tillstånd. Sverige hade redan under den förra lagen den lägsta andelen hemundervisade barn av alla länder där hemundervisning var tillåten. Idag finns praktiskt taget inga hemundervisare kvar i Sverige. Hemundervisning är i praktiken inte möjlig. I skollagen från 2011 får inte hemundervisning bedrivas utifrån religiösa eller filosofiska skäl. Istället krävs ”synnerliga skäl” för att hemundervisning ska beviljas. Tidigare gällde bara att undervisning skulle vara ett fullgott alternativ och insyn tillåtas. Då var det betydligt lättare att kunna hemundervisa.

Mycket har också ändrats på skolans område sedan 2011. Förutsättningarna för tillsyn har ändrats med nya resurser och lagliga möjligheter att utföra tillsyn utgivits. De eventuella negativa effekter som fanns med den tidigare formuleringen i lagstiftningen är nu undanröjda.

Detta visar på en skärpning som inte är förenlig med föräldrarnas rätt att uppföstra sina barn enligt Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. I tilläggsprotokollet för Europakonventionen i artikel 2 om rätt till hemundervisning:

Ingen får förvägras rätten till undervisning. Vid utövandet av den verksamhet som staten kan ta på sig i fråga om utbildning och undervisning skall staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn sådan ut-

Fel! Okänt namn på

bildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

Det är för mig inte förenligt att i ett demokratiskt samhälle motverka hemundervisning på det sätt som skett de senaste åren i Sverige. Sedan 2011 har ett tjugotal familjer lämnat landet för de får inte hemundervisa här och emigrerat till länder som Finland, Danmark, Norge och England. I dessa våra grannländer ställs krav på att eleven ska få kunskaper och färdigheter, snarare än på att de ska gå i skolan, alltså en läroplikt snarare än den skolplikt som finns i Sverige.

Anledningarna till att föräldrar väljer att hemundervisa sina barn är individuella. En orsak kan vara att ett barn har farit så illa i skolan att föräldrarna inte kan låta barnet fortsätta, en annan att man inte anser att skolan kan ge barnet den utbildning man önskar. Dessa båda skäl hänger ofta ihop.

Tyvärr har en av dessa emigrerade familjer under sommaren fått ett viteutdömande på 100 000 kr i en dom från Högsta domstolen. Vitet utdömdes för att familjen hemundervisade sitt barn under åren 2010–2011. Sedan lämnade familjen Uppsala och bor numera på Åland så vitet är därmed verkningslöst för hemundervisningen. Fallet har överklagats till Europadomstolen.

Samhället behöver på alla tänkbara sätt uppmuntra föräldrar som vill ta ett större ansvar för sina barn och deras uppfostran. Det är nödvändigt att ta vara på kraften i föräldrars engagemang för sina barn. Detta är en stabiliserande kraft i samhället och det har vi inte råd att undvara.

Det är viktigt att framhäva föräldrarnas rätt men samtidigt betona att svensk skollag skall gälla så att alla hemundervisade barn skall följa skolplanen, genomföra nationella prov samt vara under tillsyn och kontakt med den lokala skolmyndigheten.

Stockholm den 2 oktober 2013

Annelie Enochson (KD)